

M. B.-N.

**"Psychologisches Wörterbuch",
Friedrich Dorsch, Bern 1959 : [recenzja]**

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 5/2, 279

1960

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

które z nich: „Co to jest życie?”, „Co stanowi istotę naszych myśli?”, „Jakie istnieją wartości?” itd.

W pracy Kemeny'ego, filozofa i matematyka, dedykowanej Albertowi Einsteinowi przedstawiony jest obraz nauki, uzyskany dzięki badaniu i oświetleniu podstawowych problemów naukowych. Zagadnienia poruszone w książce zgrupowane są w trzech częściach. W I części autor zastanawia się, jakie założenia nauka przyjęła z góry jako pewniki, w II części zajmuje się omówieniem metod i środków, stosowanych w nauce dla jej wyjaśnienia, a w III — przedstawia problemy realizowane przez naukę obecnie i wysuwa postulaty naukowe na przyszłość.

Zastanawiając się nad pytaniem, co dzieli, a co łączy różne gałęzie wiedzy, autor twierdzi, że poszczególne nauki rozdzielane są przez nieistotne teorie umowne (np. witalistów). Naukę zaś jako wielką przestrzeń ludzkich poszukiwań łączy wspólnie metody badawcze. Mówiąc o teorii poznania, autor nie referuje stanowiska marksistowskiego. Natomiast pogląd autora przedstawiony w zakończeniu pracy, a dotyczący rozwijających się ciągle teorii naukowych — jest zgodny z jedną z tez marksistowskiej teorii poznania o stale rozwijającym się poznaniu bytu.

Książka jest interesującą pozycją, pobudzającą do rozwiązywania i tłumaczenia problemów, jakimi zajmuje się filozofia nauki.

M. B-N.

Friedrich D o r s c h, *Psychologisches Wörterbuch*. R. Meiner, Hamburg, H. Huber, Bern 1959, s. 488.

Szóste wydanie *Słownika psychologicznego* przygotowane zostało przez F. Dorscha przy współudziale W. Wittego, W. Traxela i innych fachowców. Szczególny nacisk położono na opracowanie pojęć, metod i badań, które odzwierciedlają obecny stan wiedzy psychologicznej.

W słowniku zastosowano alfabetyczny układ haseł, uzupełniając go zestawieniami testów: według ich nazw, znaczenia i nazwisk ich twórców (autorów). Osobno omówiony został przez W. Wittego zarys metod matematycznego opracowania problemów psychologicznych. Uwzględniono również najważniejszą bibliografię z dziedziny psychologii.

Słownik psychologiczny wraz z zestawieniami i innymi dodatkami stanowi interesującą pozycję, przydatną zarówno dla studiujących jak i dla zaawansowanych w nauce psychologii. Trafny wybór haseł oraz szczegółowe i wyczerpujące omówienie czynią ze *Słownika* prawdziwą kopalnię wiedzy psychologicznej i dzieło o wartości encyklopedycznej.

Historyk nauki, śledzący rozwój psychologii jako odrębnej gałęzi wiedzy, znajdzie w *Słowniku psychologicznym* wiele interesujących danych. Szczególnie cenne wydają się wspomniane już zestawienia testów. Na ich podstawie można przestudiować rozwój prób badawczych stosowanych w psychologii, a mających na celu określenie rodzaju i stopnia rozmaitych właściwości psychicznych i psychofizycznych człowieka.

M. B-N.